

ROCZNIK SLAWISTYCZNY

WYDAWANY PRZEZ

JANA ŁOSIA, LEONA MAŃKOWSKIEGO, KAZIMIERZA
NITSCHA I JANA ROZWADOWSKIEGO.

REVUE SLAVISTIQUE

PUBLIÉE PAR

JEAN ŁOŚ, LÉON MAŃKOWSKI, CASIMIR NITSCH
ET JÉAN ROZWADOWSKI.

T. I.

KRAKÓW. — CRACOVIE.

1908.

G. GEBETHNER I SPÓŁKA. — G. GEBETHNER & Co.

LIPSK — LEIPSICK
OTTO HARRASSOWITZ.

WARSZAWA — VARSOVIE
G. GEBETHNER I SPÓŁKA.

Treść. — Sommaire.

I. Dział krytyczny. — Analyses.

	<i>Str.</i>
1. Vondrák, Vergleichende slavische Grammatik I. . . . . : Mikkola	3
2. Vondrák, Język polski w „Vergl. slav. Gram.“ I. . . . . : Nitsch	19
3. Ułaszyn, Über die Entpalatalisierung der urslav. e-Laute im Polnischen . . . . . : Torbiörnsson	33
4. Szachmatowa prace dotyczące polszczyzny . . . . . : Kulbakin.	42
5. Brückner, Dzieje języka polskiego . . . . . : Ułaszyn	66
6. Brückner, Dzieje języka polskiego . . . . . : Baudouin de C—y	90
7. Lorentz, a) Slovinzische Grammatik. b) Slovinzische Texte: Nitsch	121
8. Кульбакинъ, a) Къ исторіи и діалектологіи польскаго языка. b) Морфологія сважендзкаго говора . . . . . : Nitsch	130
9. Czambel, Slovenská reč I. . . . . : Nitsch	135
10. Jagić, Psalterium Bononiense. : Vondrák	140
11. Северъжановъ, Supraslskaja rukopisъ . . . . . : Vondrák	143
12. Ščerkinъ, Savvina kniga. . . . . : Vondrák	145
13. Nitsch, a) Charakterystyka porównawcza djalektów zachodniopruskich. b) Charakterystyka djalektów polskich w Prusiech wschodnich . . . . . : Ułaszyn	147

	<i>Str.</i>
14. Кульбакинъ, Спирантъ <i>v</i> въ словањскихъ языкахъ . . .	Ułaszyn . . . 152
15. Кульбакинъ, Вопросы исто- рической фонетики польскаго языка	Ułaszyn . . . 156
16. Будде, Лекціи по исторіи рус- скаго языка	Łoś 166
17. Babiaczyk, Lexikon zur altpol- nischen Bibel 1455	Łoś 173
18. Babiaczyk, Lexikon zur altpol- nischen Bibel 1455	Rozwadowski. 176
19. Rešetar, Der štokavische Dialekt: Belić.	184
20. a) Estreicher, Szwargot więzienny. b) Kurka, Słownik mowy złodziej- skiej	Ułaszyn 202
21. Krček, Grupy dźwiękowe polskie <i>tart i cir(z)é</i>	Rozwadowski. 211

II. Dział bibliograficzny. — Bibliographie.

1. Dział ogólno-słowiański. — Partie générale	266
2. Język starocerkiewny. — Langue vieux slave (ecclé- siastique)	284
3. Grupa bułgarsko-macedońska. — Groupe bulgare-ma- cédonien	291
4. Grupa serbo-chorwacka. — Groupe serbo-croate	294
5. Język słowieński. — Langue slovène	299
6. Grupa czesko-słowacka. — Groupe tchèque et slovaque	300
7. Grupa łużycka. — Groupe sorabe (lusacien)	304
8. Grupa lechicka. — Groupe léchique	305
9. Grupa ruska. — Groupe russe.	315

Część II.

Przegląd bibliograficzny za rok 1907.

II. partie.

Bibliographie raisonnée pour l'année 1907.

Wobec utknięcia przeglądów bibliograficznych praskiego i petersburskiego, a stałego spażniania się niemieckiego w „Anzeigerze“ IF, uważamy za rzecz pożądaną i równie ważną jak dział krytyczny dawanie ze swej strony stałej i systematycznej bibliografji, zawsze za rok ubiegły, ale bibliografji krytycznej, przyczym nietylko nam chodzi o drobiazgowę grupowanie, ile o zupełność i streszczenia, któreby przy całej krótkości dostatecznie informowały czytelnika; rzeczy bezwartościowe pomijamy, chyba że jest pożądanym krótko ostrzec przed niemi. Musimy prosić jednak o pobłażanie dla tej pierwszej próby, która z powodu całego szeregu trudności lokalnych, technicznych i osobistych musi wypaść niedostatecznie. Ale z jednej strony wierzymy, że „das Bessere ist Feind des Guten“, z drugiej mamy nadzieję, że wszyscy, którym dobro językoznawstwa słowiańskiego leży na sercu, zechcą nas czynnie i wszechstronnie poprzeć. Mamy nadzieję i prosimy o to.

Zasady, jakich się trzymamy w układaniu przeglądu bibliograficznego, są: 1) W obrębie grup etniczno-językowych nie przeprowadzamy w tegorocznym przeglądzie dalszych podpodziałów. 2) Wciągamy do bibliografji także i recenzje, mające wartość pozytywną, ale decyzja co do tego punktu nastąpiła późno i luki tu będą znaczniejsze i brak konsekwencji większy niż w reszcie

przeгляdu. 3) Jeżeli tytuł dokładnie odpowiada treści i dostatecznie poucza o niej czytelnika, to nie podajemy czasem streszczeń (np. przy przyczynkach dyjalektycznych). 4) Co się dotyczy zakresu, to celem, jaki nam przyświeca, jest wyczerpanie wszystkiego, co ma dla sławistyki jakąkolwiek rzeczywistą wartość; niepodobna uniknąć tu jednak subiektywizmu, zwłaszcza w rozmiarach uwzględniania wydań zabytków i tekstów. 5) Uwzględniamy wyłącznie rok 1907, tak że wszystkie tytuły książek i rozpraw, wymienione poniżej, a nie zawarte w klamrach [ ], noszą eo ipso datę 1907, klamry zaś stosujemy do tytułów prac dawniejszych, ale omawianych w recenzjach z r. 1907. Ponieważ bardzo często panuje niestety niezgodność między datą zeszytów, a co gorsza odbitek, a datą tomu, przeto czasem de facto wykracza się przeciw tej zasadzie, ale nie formalnie. Tak np. t. 82 *Сборникъ* ma jako całość datę 1907, niektóre jego części — 1906. Gorzej jest z *Изв.*, gdzie definitywny tytuł t. XI ma datę 1907, a kolorowa okładka książki 4. — 1908, lub z *PF*, których t. VI nosi na wewnętrznym ogólnym tytule datę 1907, ale drugi zeszyt na okładkowym swoim tytule datę 1908 (rzeczywiście też ten zeszyt wyszedł w r. 1908). A cóż ma począć bibliograf z takim np. faktem: istnieją *Статьи по славяновѣдѣнію подъ редакцію В. И. Ламанскаго, Выпускъ II., С.-Петербургъ 1906*, ale na odbitkach z nich, np. na pracy Pastrnka lub Meilleta czytamy datę 1907 i słowa: *отдѣльный оттискъ изъ „Сборника по славяновѣдѣнію“ II!* Wobec tego wszystkiego jedyną możliwą zasadą jest trzymanie się daty wewnętrznego ogólnego tytułu całości (nie części ani odbitek). Odstępstwa od niej są nieliczne (np. t. II *MPKJ* z ogólną datą 1907 składa się de facto z 1. zeszytu z r. 1903, z 2. zeszytu z r. 1906 i 3. z r. 1907), wszystko zaś, coby w tym kierunku mogło nasuwać pewną wątpliwość ze względu na naszą stałą zasadę chronologiczną, jest wyraźnie zaznaczone w „Spisie skrótów... wydawnictw perjodycznych“: uzupełnia też on przegląd bibliograficzny.

Litery w nawiasach w końcu streszczeń oznaczają osoby, a mianowicie: L. = Lokar, Ł. = Łoś, M. = Mańkowski, N. = Nitsch, R. = Rozwadowski.

Les revues bibliographiques de Prague et de St.-Petersbourg ayant cessé de paraître, d'autre part les comptes-rendus bibliographiques de l'Anzeiger IF n'étant publiés que d'une manière irrégulière, nous avons jugé nécessaire de donner une bibliographie continue, systématique et raisonnée de chaque année écoulée. Elle contiendra autant que possible l'énumération de tous les travaux scientifiques se rattachant à la slavistique ainsi que des résumés, qui bien que concis, offriront au lecteur toutes les informations désirables.

Ce but ne saurait néanmoins être obtenu, que grâce à la bienveillance et au concours des savants et des Instituts s'occupant du même objet.

Dans la disposition des matériaux de la revue bibliographique nous observons les règles suivantes: 1) Nous n'avons pas introduit dans les groupes ethnico-linguistiques de subdivisions. 2) Nous donnons aussi une bibliographie des notices critiques ayant une certaine valeur positive, mais ce n'est que dans les livraisons suivantes, que nous pourrons exécuter notre plan dans toute son étendue. 3) Quand le titre renseigne suffisamment le lecteur sur le contenu de l'article, nous nous abstenons quelquefois de le résumer. 4) Quant à l'étendue de cette bibliographie notre but est d'épuiser tout ce qui a une valeur réelle pour la slavistique, mais l'appréciation personnelle ne saura toutefois être complètement évitée, quand il s'agit de publications des textes anciens. 5) Nous avons en vue exclusivement l'année 1907, de sorte que les titres des livres et des travaux cités ci-dessous et qui ne sont pas mis entre parenthèse [ ] proviennent de l'année 1907; nous employons la parenthèse dans les titres des travaux plus anciens qui ont servi de sujet aux critiques de l'année 1907. Constatant malheureusement trop souvent un désaccord entre la date du volume et la date des fascicules, et, qui pis est, des tirages à part, nous enfreignons parfois effectivement mais non formellement cette règle. Ainsi p. ex. la carte titulaire du volume 82 du Сблорд porte la date 1907, tandis que quelques unes de ses parties celle de 1906. Les dates de Изв présentent encore un plus grand manque de système: le titre du vol. XI porte la date de l'année 1907 et sur l'enveloppe du fascicule 4. nous lisons l'an 1908;

il en est de même avec le volume VI des PF. Le bibliographe s'orientera encore moins vis-à-vis du fait suivant: dans les Статьи по славяновѣдѣнію подѣ редакцію В. И. Ламанскаго, Выпускъ II. С.-Петербургъ se trouve l'an 1906, mais sur les tirages à part, p. ex. sur les travaux de M. Meillet ou de M. Pastrnek nous voyons la date 1907 avec l'annotation: Отдѣльный оттискъ изъ „Сборника по славяновѣдѣнію“! Dans de pareils cas nous conservons la date du titre général. Mais, comme il est impossible de procéder sans exceptions, nous indiquons dans la Table des abréviations tout ce qui pourrait éveiller quelque doute à ce rapport. Cette table complète en même temps la revue bibliographique.

Les lettres entre parenthèse à la suite des résumés indiquent les auteurs et notamment: L. = Lokar, Ł. = Łoś, M. = Mańkowski, N. = Nitsch, R. = Rozwadowski.

Spis skróceń

oznaczających tytuły uwzględnionych wydawnictw perjodycznych.
(Porządek alfabetu łacińskiego).

Table des abréviations

indiquant les titres des publications périodiques mentionnées
ci-dessous.

(par ordre de l'alphabet latin).

Cyfry rzymskie oznaczają tomy, wydane w r. 1907, dodane po nich arabskie — zeszyty lub części.

Les chiffres latins indiquent les volumes parus en 1907, les chiffres arabes leurs parties ou fascicules.

AfslPh = JA

ALD Archiv pro lexikografii a dialektologii. Praha, Akad. VII.

- BSL Bulletin de la Société de linguistique de Paris. XIV, 2.
- ČL Český lid. Praha. XVI.
- ČMČ Časopis Musea království českého. Praha. LXXXI.
- ČMM Časopis Matice moravské. Brno. XXXI.
- ČMMZ Časopis Moravského musea zemského. Brno. VII.
- ČMS Časopis Maćicy serbskeje. LX.
- ČZN Časopis za zgodovino in narodopisje. Maribor.
- DS Dom in svet. Ljubljana.
- ЕЗб Етнографічний збірник. Львів, Наук. Тов. им. Шевченка. XXII.
- Глас Глас српске краљевске Академије. Београд. LXXII. LXXIV.
- ГЧ Годшница Николе Чушина. Београд. XXVI.
- IF Indogermanische Forschungen. Strassburg. XX 1906—7 (tylko 1. i 2. zeszyt wyszedł 1906), XXI 1907, XXII 1907—8 (zesz. 1. i 2. w 1907; wyciąg z XXII w następnym roczniku).
- ИССС Извѣстия на Семинара по славянска филология при университета въ София. II (за 1906 и 1907 год.).
- Изв Извѣстія отдѣленія русскаго языка и словесности имп. Ак. Наукъ. С.-Петербургъ. XII, 1. 2. 3, 1907; XII, 4, 1908; ogólny tytuł 1908.
- JA Archiv für slavische Philologie, herausgegeben von Jagić. Berlin. XXIX.
- KwH Kwartalnik historyczny. Lwów. XXI.
- KUI Университетскія Извѣстія. Кіевъ. XLVII.
- KZ Zeitschrift für vergleichende Sprachforschung auf dem Gebiete der indogermanischen Sprachen. Begründet von A. Kuhn. Göttingen. XL, XLI.
- LF Listy filologické. Praha. XXXIV.
- ЛМС Летопис Матице српске у Новом Саду. CCXLII. CCXLIII.
- Lud Lud. Lwów. XIII.
- МААЕ Materiały antropologiczno-archeologiczne i etnograficzne. Dział etnograficzny. Kraków, Ak. Um. IX.
- MPKJ Materiały i prace komisji językowej Ak. Um. Kraków. II, zeszyt 3. (Ogólny tytuł ma datę 1907, ale w „Treści“

- zaznaczono, że zeszyt 1. wyszedł 1903, a zeszyt 2. 1906).
 III, zeszyt 3. (1907 jest datą całego tomu, ale zeszyt 1. i 2.
 wydano 1905).
- MSL Mémoires de la Société de linguistique de Paris. XIV 4, 5
 (zeszyt 1—3 w r. 1906).
- NVČsl Národopisný Věstník českoslovanský. Praha. II.
- Наѣт Наставник. Београд. XIX.
- NastV Nastavni Vjesnik. Zagreb. XV (od września 1906 do
 czerwca 1907).
- PF Prace filologiczne. Warszawa. VI (zeszyt 2. ma datę
 1908, ale karta tytułowa 1907).
- PorJ Poradnik językowy. Tarnów. VII.
- РФВ Русскій филологическій вѣстникъ. Варшава. LVII. LVIII.
- RTNT Roczniki Towarzystwa naukowego w Toruniu. XIV.
- RWF Rozprawy Akademii Umiejętności. Wydział filologiczny.
 Kraków. Ogólnego zbioru t. XLII.
- Rad Rad Jugoslavenske Akademije znanosti i umjetnosti.
 Zagreb. CLXVIII. CLXX.
- РодН Родопски напредъкъ. Пловдивъ. V (od maja 1907 do
 kwietnia 1908).
- SAU Sprawozdania z czynności i posiedzeń Akad. Umiejęt-
 ności w Krakowie. XII.
- СЕЗб Српски етнографски зборник. Београд, Акад. VII.
- СКГ Српски књижевни гласник. Београд.
- Сѣллотд Сборникъ отдѣленія русскаго языка и словесности
 имп. Акад. наукъ. С.-Петербургъ. LXXXII. LXXXIII.
- СбНУ Сборникъ за народни умотворения, наука и книжнина.
 Софиа. XXII—XXIII (tom podwójny).
- SlPohl' Slovenske Pohl'ady. Turčiansky sv. Martin. XXVII.
- SlPř Slovanský Přehled. Praha. IX (říjen 1906—červenec 1907).
- ŚŚ Świat słowiański. Kraków. III 1, 2.
- Srd Srd. Dubrovnik. VI.
- УЗКУ Ученія записки имп. Казанскаго университета.
 LXXIV.
- Укр Україна. Київ. I 1—4.
- VČA Věstník české Akademie. Praha. XVI.

WZKM Wiener Zeitschrift für die Kunde des Morgenlandes. XXI.
ЗНТШ Записки наукового товариства імени Шевченка. Львів.
LXXV—LXXX.

ZbNŽ Zbornik za narodni život i običaje južnih Slavena.
Zagreb, Akad. XII.

ЖМНП Журналъ министерства народнаго просвѣщенія. С.-
Петербургъ. Новая серія. VII—XII.

1. Dział ogólno-słowiański. — Partie générale.

1. Baudouin de Courtenay J. Zum altkirchenslavischen *ojmъnz*. IF XXI 196—7.

Przeciw etymologii Leskiena (IF XIX 398 sqq.: cerk. *ojmъnz*, pl. *ojmi* 'wojownik': sti. *yudhmá-* 'ts.'). Ze względu na dyjal. wr. *òjmovat* 'vladěť' można *ojmъnz* wywodzić z *jm-* resp. *jim-* jako 'zdobywce' (do formy cf. *sz-jmъz resp. *szn-jmъz); zresztą może *ojmъnz* polegać na jakiej nazwie szczepowej. Uwaga Leskiena, że *yudh-* (sti., lit. *jundù jùsti*) niema w słow., nie-słuszna, bo jest pol. *judzić, podjudzać*. Cf. nr. 19. (R).

2. Bezzenberger, KZ XLI 89 przyp. 2: „... [preuß.] *winna* „heraus“, das sich sowenig von *winnen* „Wetter“, *wins* (Vok.) „Luft“ trennen läßt, wie lett. *ará* „hinaus“ von lit. *óras* „Wetter, Luft“ — woraus folgt, daß die Zusammenstellung von *winna*, asl. *vъnz* „hinaus“, *vъně* „draußen“ mit. skr. *vinā* „ohne“ (Bopp Spr. d. alt. Preußen 103, J. Schmidt KZ XXVII 286) keineswegs sicher ist.“ (R).

3. Blankenstein M. Griech. *κατά* und seine Verwandten. IF XXI 99 sqq.

Str. 100 sq. (§ 4) z okazji krytyki teorii o *-m* jako końcówce Instr. wywodzi, że także starocerk. *-q* w *raqa* jest rezultatem kontrakcji z *-oja*, czyli że języki słow. sufiksu Instr. *-m* wcale nie znają. Str. 113 sqq.: słow. *sz* łączy za Meillem z *κατά*, łac. *cum com-* (ir. *cét*, kymr. *cant*); natomiast *sq-* ← *som-*; lit. *su* ← słow. (R).

4. Brugmann K. *Νούς*, *nurus*, *snušá* und die griechischen und italischen femininen Substantiva auf *-os*. IF XXI 315—22.